

Bog anmeldelse:

Jens Christian Schou, Peter Wind & Simon Lægaard 2014: Danmarks Græsser, 2. udgave. BFN's Forlag – www.bfnforlag.dk. Vejl. Pris 299,00 kr.

Af Erik Aude¹, Thorild Vrang Bennett¹ & Lennarth Skov Espersen¹

Lad det være sagt med det samme: Køb denne helt fantastisk værdifulde bog hurtigst muligt til dig selv og køb endelig et par bøger, du kan bortgive som gave. Prisen er blot 360,50 kr, imponerende lavt for en 544-siders høj kvalitets faglitterær bog. Der skal lyde en stor tak til forfatterne for endnu en forrygende bog! De og den vil få stor betydning for registreringer af Danmarks biodiversitet.

Bogen er en milepæl i udgivelserne af danske naturbøger. For ganske få år siden var man hensat til udenlandsk litteratur for at finde bøger, som kunne levere sikker bestemmelse af danske græsser. Derfor var det meget velkomment, da 1ste udg. af Danmarks Græsser kom i 2009. Bogen er ikke kun værdifuld for artsnorder og taxonomer. Bogen kan have stor værdi for både nybegynderen, den øvede og den professionelle botaniker.

Efter en generel indledning til græsfamilien med beskrivelse af væsentlige fagtermer, præsenteres forskellig anvendelse af græsser (etnobotanik), og herefter 10 gode råd til artsbestemmelse. Så følger diverse nøgler til bestemmelse af dit græs: Hovednøgle til slægter, artsnøgler inden for de enkelte slægter, en synoptisk nøgle til blomstrende græsser og endelig en nøgle til vegetative græsser.

Hovedparten af bogen består af artsbeskrivelser og illustrationer med et 2-siders opslag for hver art (162 opslag samt underarter). Her findes detaljerede beskrivelser af artens morfologi, biologi, voksesteder, udbredelse og forvekslingsmuligheder. Det hele understøttes af forrygende tegninger med detaljer, som på fornem vis hjælper til sikker artsbestemmelse. For de fleste arter findes desuden et foto (nu i farver) samt et udbredelseskort. Opslagene er sorteret alfabetisk efter artens videnskabelige navne, så hvis man kender det, behøver man ikke slå op i registret. Registeret eller index er i øvrigt det største kritiske punkt i bogen. For nogle arter har man valgt at medtage forfatternavn. Det betyder, at arten deles over i to linjer med indrykning af linje to. Ligeledes henvises nogle slægter eller arter til mere end tre steder i bogen. Det betyder også, at linjen deles i to (fx Skæggræs). Begge dele giver et forstyrrende

afbrud i søgningen. I næste udgave, som forhåbentlig først kommer om mange år, kunne det være ønskeligt med én linje pr. art eller slægt. Det er til gengæld dejligt, at både det videnskabelige og danske register er samlet i ét register. Det betyder fx at "almindelig rajgræs" kan findes både under det danske navn og under "Lolium perenne", men også under slægtsnavnet "rajgræs" - Super!

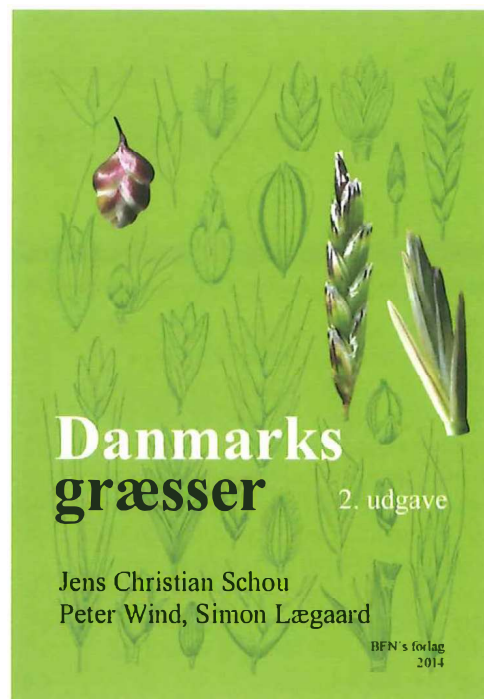
Bogen indeholder et appendiks med kortere beskrivelser af indslæbte arter, hvoraf kun nogle er illustreret.

Sidst i bogen findes tavler med farvefotos af habitus og nærbilleder af udvalgte arter. Selv om der i anden udgave er kommet farvefotos i mange artsopslag, supplerer disse tavler indtrykket af arterne, måske især for begynderen.

Det er værd at fremhæve JC Schou's fremragende illustrative tegninger, som hjælper til sikker bestemmelse. Der er ikke kun tegninger af vigtige detaljer, men for enkelte arter vises også, hvorledes de adskilles fra andre arter. Ved *glat rottehale* ses eksempelvis en finger trække i akset for at vise, at akset kan "skilles ad", som den eneste art i slægten.

I begge udgaver af græsbogen findes en græsnøgle til vegetative græsser. Det er nyttigt, da det jo er en stor del af tiden, at de ikke blomstrer! Denne nøgle er en videreudvikling af en nøgle fra 1941 af J Grøntved & T Sørensen. I første udgave var der desværre fejl i strukturen i nøglen, som er rettet i denne udgave.

Hvorfor ikke bare bruge Gyldendal's Dansk Flora? For det første er illustrationerne deri meget begrænsede. For det andet kræves, at man har indsamlet et græs med blomster. Det betyder, at det ikke er muligt at bestemme vegetative fund. Og endelig har Danmarks Græsser medtaget betydeligt flere arter, herunder nyttilkomne og forvildede arter.

Nyheder i 2den udg.: Nyt er afsnittene om græssers anvendelse og foderværdi, svampeangreb i græsser og "rajsvingler". Her findes også gode udbredelseskort for arterne og farvefotos af mange arter. Derudover er fire nye arter medtaget (tre nye artsopslag og en tilføjet i appendiks) og nøgler og tekst er revideret. Endelig er der opdaterede videnskabelige navne som følger den nyeste forskning (fx skal vi nu vænne os til at *Bølget bunke* tilhører slægten *Avenella* i stedet for *Deschampsia*, og slægten *svingel* er opdelt i tre). Forfatterne har på fornuftig vis valgt at sortere arterne alfabetisk efter de "gamle" navne, så vi langsomt kan tilvænne os navneskiftene.

Danmarks Græsser er i øvrigt kun det sidste skud på stammen fra BFN's Forlag (BFN = Biologisk Forening for Nordvestjylland). De mest populære bestemmelsesværker fra forlaget er "*Danmarks halvgræsser*", "*Danmarks siv og frytler*" samt "*Danmarks skærmplanter*". Alle bøgerne kører efter samme bundsolide og meget intuitive koncept med masser af særdeles brugbare tegninger og gode nøgler, som hjælper dig til det korrekte navn på din plante.

På trods af bogens store fremskridt inden for dansksproget bestemmelseslitteratur, kan man stadig være nødt til at supplere med udenlandsk litteratur for at finde alternative nøgler og morfologiske beskrivelser, når man sidder med et problematisk plantemateriale. Men sådan er det jo med alle plantegrupper!

¹ HabitatVision A/S